

**Nacionalinis akreditacijos biuras
prie Ūkio ministerijos**

2011 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2012-01-24

Vilnius

TURINYS

1. Įžanga	3
2. Vykdyta veikla ir pasiekti rezultatai	4
3. Tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimo rezultatai	8
4. Planuojamo laikotarpio veiklos prioritetai	8

I. IŽANGA

Nuo 2010 metų įsigaliojo 2008 m. liepos 9d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas Nr. (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (toliau – Reglamentas) bei Europos Parlamento ir Tarybos Sprendimas Nr.768/2008EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinantį Sprendimą 93/465/EEB, kurie nustatė akreditavimo sistemos bendruosius principus ir taisykles, užtikrinančias šios sistemos reglamentavimą Bendrijos lygmeniu. Vadovaujantis šių dokumentų ir Europos akreditacijos organizacijos (EA) EA-2/17:2009 vadovo dėl horizontaliųjų reikalavimų taikymo atitikties įvertinimo įstaigų akreditavimui dėl notifikavimo nuostatomis ir įgyvendinant 2010 m. vasario 10 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.144 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 4 d. nutarimo Nr. 674 „Dėl bandymų laboratorijų, sertifikacijos ir kontrolės įstaigų paskyrimo ir paskelbimo (notifikavimo) taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo vykdytas paskelbtųjų įstaigų įvertinimas akreditavimui paskelbimo (notifikavimo) tikslu.

Priimta Lietuvos Respublikos Atitikties įvertinimo įstatymo nauja redakcija (Žin. 1998, Nr. 92-2542; 2011, Nr. 40-1919),

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 metų balandžio 13 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1517 „Dėl įstaigų prie ministerijų pakeitimo“ kuriuo Nacionalinis akreditacijos biuras priskirtas prie Ūkio ministerijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011m. gruodžio 28 d. nutarimu Nr. 1548 „Dėl Nacionalinio akreditacijos biuro prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos pavadinimo pakeitimo ir Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“ patvirtinti Biuro nuostatai (Žin. 2011, Nr.165-7866).

Akredituotos naujos atitikties įvertinimo įstaigos: 8 naujos bandymo laboratorijos, 2 naujos vadybos sistemų, 1 darbuotojų ir 1 produktų sertifikavimo įstaigos bei 7 naujos kontrolės įstaigos. Įvertintos ir akredituotos įstaigos atlikti atitikties įvertinimo procedūras įvairiose srityse, tuo sudarant palankesnes sąlygas verslo plėtojimui, t.y. kriminalistinius tyrimus, statybinių medžiagų ir degumo bandymus, dozės ir paviršiaus radioaktyviosios taršos tankio tyrimus, matavimo priemonių bei kitus bandymus ir tyrimus, suvirinimo procesų, statybinių medžiagų ir gaminių sertifikavimą bei suvirintojų ir suvirinimo operatorių kvalifikacijos patvirtinimą.

Priežiūros įvertinimai ir srities plėtimo įvertinimai atlikta 140 atitikties įvertinimo įstaigų. Priežiūros įvertinimai užtikrina, kad akredituotos įstaigos nuolat laikosi nustatytų reikalavimų, o akredituotos srities plėtimas atliekamas siekiant tenkinti akredituotų paslaugų vartotojų poreikius.

II. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Nacionalinis akreditacijos biuras vykdydamas,

Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimo programos

03 strateginio tikslo

Užtikrinti Lietuvos ūkio plėtros politikos formavimą, funkcionavimą ir valdymą

0301 uždavinį – įgyvendinant nustatytas atskirų veiklų prioritetines kryptis, sudaryti prielaidas ūkio plėtrai t.y. užtikrinant Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos veiklą,

pagal 2011 metų veiklos planą šiuos darbus:

1. Siekdamas tobulinti kokybės sistemą pagal 2011 metų veiklos planą ir remiantis vidaus audito ir vadovybės sprendimais parengė kokybės sistemos dokumentų keitinius:

trijų akreditacijos dokumentų (AD): AD 5.3, AD 5.9, AD 5.15):

Kokybės vadovo;

trijų procedūrų P1, P8, P10.

Iš viso parengta 7 keitiniai (planuota - 5).

2. Vykdydamas pagrindinę biuro funkciją – atitikties įvertinimo įstaigų akreditavimas ir jų priežiūra – Biuras atliko šiuos darbus:

per ataskaitinį laikotarpį atlikta 184 (planuota -160) vertinimai atitikties įvertinimo įstaigose.

Atitikties įvertinimo įstaigos, siekdamos užsakovų pasitikėjimo ir kompetencijos patvirtinimo, teikė paraiškas akreditavimui. Per ataskaitinį laikotarpį naujai akredituota 20 įstaigų:

8 bandymų laboratorijos;

1 kalibravimo laboratorija;

1 produktų sertifikavimo įstaiga;

7 kontrolės įstaigos;

2 vadybos sistemų sertifikavimo įstaigos;

1 darbuotojų sertifikavimo įstaiga.

Atitikties įvertinimo įstaigos, siekdamos tenkinti rinkos poreikius teikė paraiškas akreditavimo srities plėtimui. 2011 metais išplėsta akreditavimo sritis šių atitikties įvertinimo įstaigų:

- 34 bandymų laboratorijų;
- 2 kalibravimo laboratorijų;
- 4 produktų sertifikavimo įstaigų
- 6 kontrolės įstaigų,
- 2 vadybos sistemų sertifikavimo įstaigų.

Siekiant įsitikinti ar akredituotos atitikties įvertinimo įstaigos laikosi nustatytų reikalavimų yra atliekama periodinė jų priežiūra, kuri yra neatsiejama akreditavimo proceso dalis. 2011 metais atlikta priežiūros įvertinimų šių atitikties įvertinimo įstaigų:

- 51 bandymų laboratorijos;
- 5 kalibravimo laboratorijų;
- 6 produktų sertifikavimo įstaigų;
- 28 kontrolės įstaigų;
- 1 darbuotojų sertifikavimo įstaigos;
- 1 EMAS (Aplinkos apsaugos vadybos ir audito sistema) vertintojų akredituota užsienio

šalies).

Akreditavimo pažymėjimas yra išduodamas penkeriems metams, todėl baigiantis galiojimo terminui akredituotos atitikties įvertinimo įstaigos teikia paraiškas pakartotiniam akreditavimui. Siekiant pakartotinai akredituoti paraiškas pateikusias atitikties įvertinimo įstaigas, buvo atlikta paraiškos dokumentų ekspertizė ir šios įstaigos įvertintos vietoje. Remiantis įvertinimo rezultatais 2011 metais akredituota pakartotinai:

- 10 bandymų laboratorijų;
- 3 kalibravimo laboratorijos;
- 1 produktų sertifikavimo įstaiga (Bureau Veritas GHG).

Atlikta 7 paskelbtųjų įstaigų priežiūros ir srities plėtimo įvertinimų:

- 4 bandymų laboratorijų;

3 produktų sertifikavimo įstaigų.

2011-12-31 akredituotų atitikties įvertinimo įstaigų skaičius pasiekė 172 ir lyginant su 2010-12-31 padidėjo 112 procentų.

Akredituotos šios atitikties įvertinimo įstaigos:

91 bandymų laboratorija;

18 kalibravimo laboratorijų;

10 produktų sertifikavimo įstaigų;

46 kontrolės įstaigos;

3 vadybos sistemų sertifikavimo įstaigos;

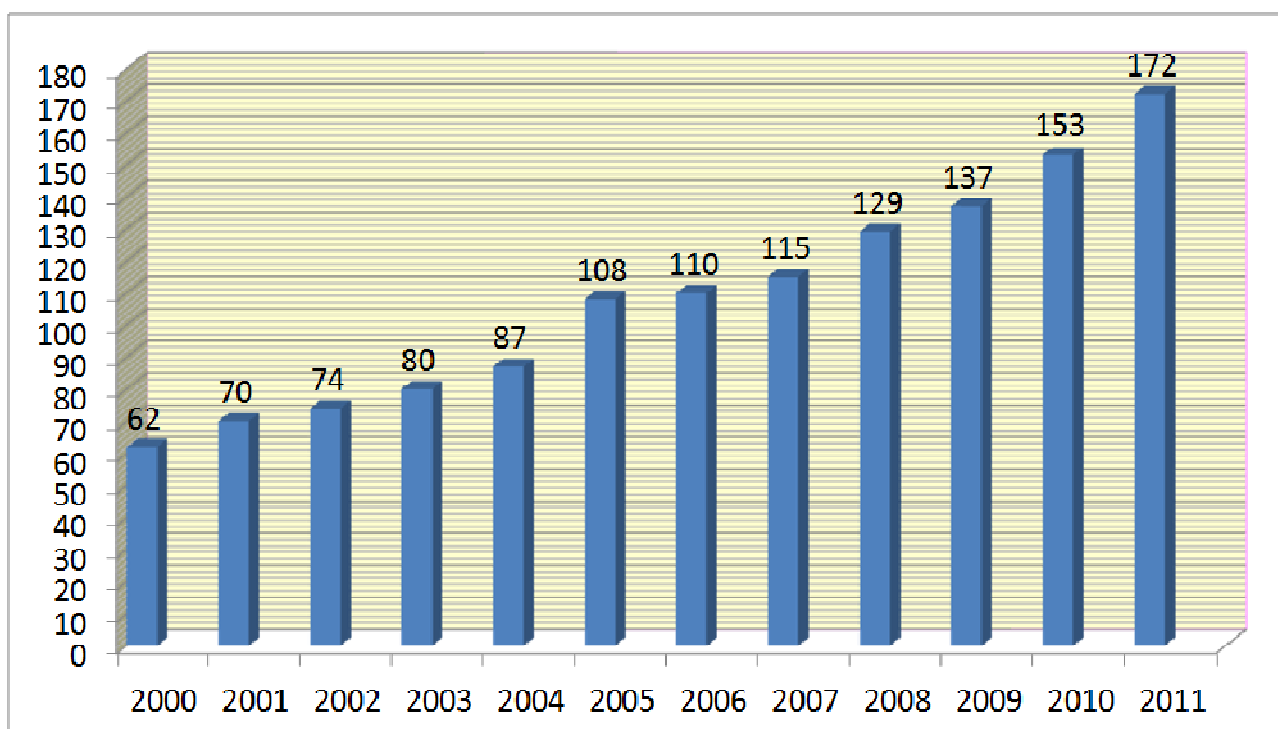
3 darbuotojų sertifikavimo įstaigos;

1 EMAS (Aplinkos apsaugos audito ir vadybos sistema) vertintojas

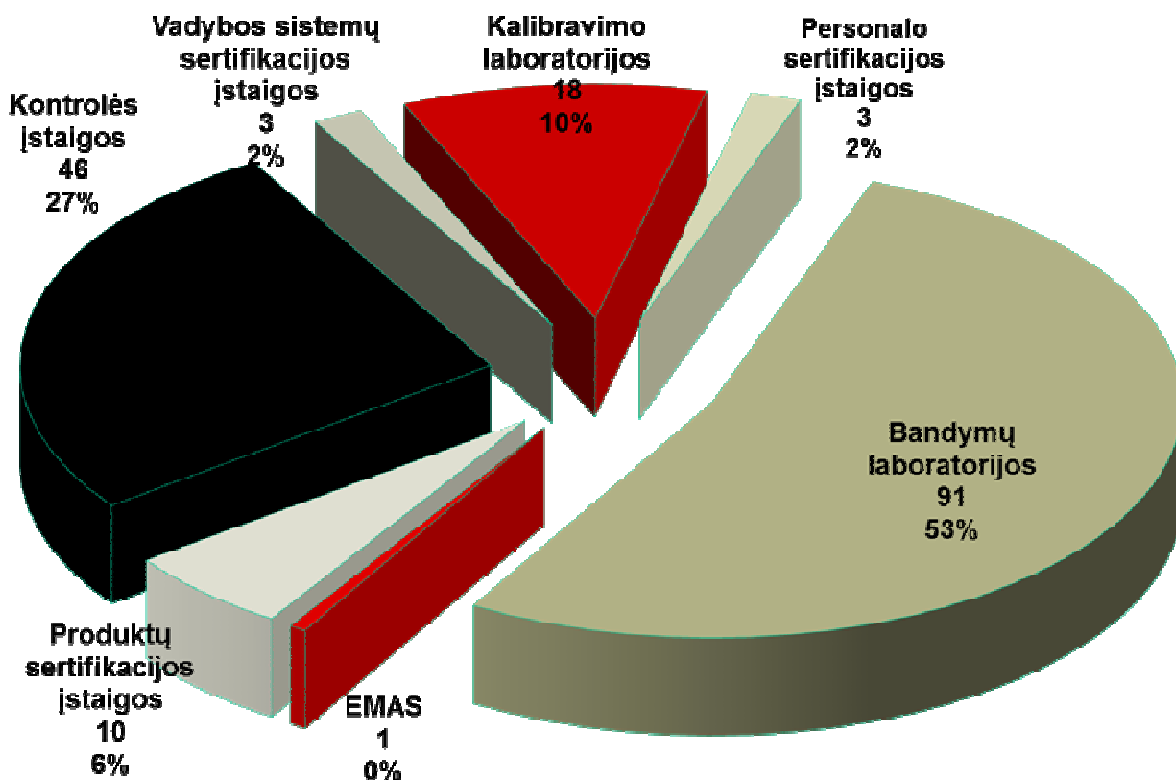
3. Remiantis atitikties įvertinimo įstaigų įvertinimo rezultatais ir ekspertų grupių rekomendacijomis per 2011 metus Biuras priėmė 184 sprendimus dėl atitikties įvertinimo įstaigų akreditavimo patvirtinimo (planuota 160).

Akredituotų atitikties įvertinimo įstaigų skaičiaus kitimas (vnt.)

2000 – 2011 metai

Akredituotų atitikties įvertinimo įstaigų pasiskirstymas

4. Pagal naujo Europos akreditacijos organizacijos dokumento EA 2/17 „EA vadovas dėl horizontaliųjų reikalavimų taikymo atitikties įvertinimo įstaigų akreditavimui dėl notifikavimo“ reikalavimus įvertinta 13 (planuota 16) paskelbtųjų įstaigų. Dvi įstaigos dėl veiklos nepakankamumo t.y. negavo paraiškos atitikties įvertinimo procedūrų atlikimui pagal atitinkamus techninius reglamentus, todėl nesant praktinės veiklos nepateikė paraiškų vertinimui pagal EA 2/17 dokumentą. Numatyta, kad įvertinimas galėtų būti atliktas šiais metais, jeigu būtų gautos paraiškos atitikties įvertinimo procedūrų atlikimui. Trečioji įstaiga įvertinimui dokumentus pateikė 2011 m. gruodžio mėn., todėl įvertinimas bus atliktas 2012 m.

5. Buvo priimti sprendimai dėl 13 atitikties įvertinimo įstaigų akreditavimo.

6. Siekiant tobulinti siūlomų paskelbti ar paskelbtųjų įstaigų įvertinimą biuro darbuotojai dalyvauja EA direktyvų grupių veikloje: nagrinėja skelbiamus šių grupių dokumentus ir teikia

pasiūlymus, reikalui esant, dėl jų tobulinimo. Dokumentų nagrinėjimas ir pasiūlymų teikimas vykdomas elektroniniu būdu. Dalyvauta 8 grupių veikloje (planuota 8).

Biuro specialistai yra EA sertifikacijos, kontrolės įstaigų, bandymų laboratorijų ir Horizontalaus harmonizavimo komitetų nariai. Per ataskaitinį laikotarpį dalyvauta 4 komitetų posėdžiuose, išnagrinėti svarstyti klausimai ir pravestas mokymas biuro darbuotojams.

7. Dalyvauta EA Generalinėse Asamblėjose, kurios buvo organizuotos 2011 m. gegužės 25-26 d. ir lapkričio 22-23 d. Svarstyti klausimai aptarti Biuro darbuotojų mokymuose.

8. Dalyvauta EA MAC (Daugiašalių pripažinimo susitarimų komitetas) veikloje. Dalyvauta šio komiteto trijų darbo grupių veikloje dėl Liuksemburgo, ir Slovakijos akreditacijos įstaigų įvertinimo ataskaitų svarstymo dėl jų veiklos tarptautinio pripažinimo bei direktyvų darbo grupės koordinavimo veikloje, siekiant harmonizuoti paskelbtųjų įstaigų akreditavimo sritis.

9. Atlikta 184 (planuota 160) atitikties įvertinimo įstaigų pateiktų dokumentų ekspertizė, siekiant pasirengti įvertinimui vietoje dėl įstaigos akreditavimo, srities plėtimo ar priežiūros įvertinimo.

10. Atlikti 184 atitikties įvertinimo įstaigų įvertinimai vietoje (planuota 130), tame skaičiuje įvertintos visos įstaigos, kurių įvertinimai pradėti 2010 metais.

III. TARPINSTITUCINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Biuras nedalyvavo tarpinstitucinio veiklos plano priemonių įgyvendinime.

IV. PLANUOJAMO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

Siekiant užtikrinti Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos (toliau – Biuras) ir jo akredituotų atitikties įvertinimo įstaigų veiklos tarptautinį pripažinimą, ir Biuro kaip EA Daugiašalių pripažinimo susitarimų signataro statuso išlaikymą, 2013 metais Biuro veiklą vertins Europos akreditacijos organizacijos (EA) paskirta ekspertų grupė, todėl 2012 metais reikės atlikti parengiamuosius darbus. Pagal pateiktus klausimynus reikės parengti ir pateikti informaciją apie biuro veiklą, pasikeitimus, Biuro vadybos sistemą aprašančius dokumentus, t.y. pateikti pilną Biuro veiklos analizę, nurodant susijusius dokumentus. parengti ir pateikti reikalaujamus dokumentus.

Reglamentu nustatytos sąlygos (7 straipsnis), kada atitikties įvertinimo įstaigos, įsisteigusios vienoje valstybėje narėje, dėl akreditavimo gali kreiptis į kitos valstybės narės akreditacijos įstaigą, t. y.:

- 1) kai valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigusi atitikties įvertinimo įstaiga, nėra nacionalinės akreditacijos įstaigos;
- 2) kai esanti nacionalinė akreditacijos įstaiga neakredituoja pageidaujančių akredituotis atitikties įvertinimo įstaigų rūšių;
- 3) kai esanti nacionalinė akreditacijos įstaiga neturi tarptautinio pripažinimo.

Kadangi Lietuvos atveju nėra nė vienos iš sąlygų, todėl visų rūšių Lietuvos atitikties įvertinimo įstaigos dėl akreditavimo privalo kreiptis į nacionalinę akreditacijos įstaigą.

Šiuo metu Lietuvoje veikia virš 30 atitikties įvertinimo įstaigų (bandymų laboratorijų, kontrolės įstaigų ir vadybos sistemų sertifikavimo įstaigų), kurios yra akredituotos Vokietijos akreditacijos įstaigos DAkkS ir Jungtinės Karalystės nacionalinės akreditacijos įstaigos UKAS. Įgyvendinant Reglamentą, šios atitikties įvertinimo įstaigos privalo kreiptis į Biurą dėl akreditavimo ir periodinės jų priežiūros. Minėtos funkcijos atlikimas sudarys Biuro darbų apimtį padidėjimą 25%, todėl su esamais žmogiškaisiais ištekliais Biuras neturės galimybės tai atlikti. Tam reikės papildomų etatų, kad minimaliomis sąnaudomis būtų atlikta Biuro pagrindinė funkcija - akreditavimas.

Nacionalinio akreditacijos biuro l. e.. direktoriaus pareigas

Danutė Janulionienė